השפעת שילוב עו"ס בטיפות חלב על שיעורי איתור דיכאון לאחר לידה והיענות לטיפול

מרינה זלסקה, סוניה קוגן, ציפי הובר, ד"ר גיל בארי
מחוז צפון

רקע

- כ-10%-15% מהנשים חוות דיכאון לאחר לידה.
- דיכאון עלול להוביל לירידה בתפקוד היומיומי, להגביר מצוקה ואובדנות, ולהשפיע שלילית על התקשרות אם-תינוק.
- קיימת תת-אבחנה של דיכאון לאחר לידה בטיפות חלב.
- אחוזי הגעה נמוכים לטיפול עו"ס בקהילה לאחר איתור.

ככלל, ניכר היעדר מענה מספק בטיפת חלב לנשים המתמודדות עם קשיים רגשיים.

המטרה

בניית מענה סוציאלי בטיפות החלב באמצעות שילוב עו"ס בצוות והערכת השפעתו על:

1. שיעור איתור דיכאון לאחר לידה
2. שיעור ההיענות וההגעה לטיפול
3. חיזוק הרצף הטיפולי והיכולת המקצועית של הצוות

שיטה

יצירת מודל התערבות הכולל הצטרפות עובדת סוציאלית לצוות טיפות חלב.

- טיפות חלב גדולות - מספר תינוקות > 100 (0-12 חודשים)
- אזורים בעלי מצב סוציו-אקונומי נמוך
- מפתח תקינה: 5% לכל 100 תינוקות

אוכלוסיית היעד:
נשים עד שנה לאחר לידה עם חשד לדיכאון לאחר לידה או מצוקה נפשית.

תחומי פעילות העו"ס:

הדרכת צוותים	טיפולים פרטניים	קבוצות תמיכה	שיפור הרצף הטיפולי
בנושא זיהוי מצבים פסיכו-סוציאליים	לנשים שאותרו במצוקה	והדרכה לחיזוק הקשר אם-תינוק	בין האיתור להתערבות

תוצאות

אחוז איתור דיכאון ואחוז הגעה לעו"ס – מודל עו"ס בטיפות חלב מול ממוצע מחוזי

מסקנות

שילוב עובדת סוציאלית בטיפות חלב נמצא כבעל השפעה חיובית במספר מעגלים:

- ברמת המטופלת - שיפור בזמינות המענה, חיזוק הרצף הטיפולי וצמצום מצבי מצוקה ודיכאון
- ברמת האיתור - עלייה משמעותית בשיעור הזיהוי המוקדם של דיכאון לאחר לידה
- ברמת הצוות - העצמת צוותי טיפות חלב, שיפור ידע ויכולת זיהוי מוקדם
- ברמת המערכת - יצירת כתובת מקצועית זמינה בתוך השירות הראשוני

הממצאים תומכים בהרחבת המודל לתחנות נוספות, במיוחד בטיפות חלב עם מספר תינוקות גבוה ומאפיינים סוציו-אקונומיים מאתגרים.